

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/72/2019
Identifikačné číslo spisu: 2114010734
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2114010734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci proti obvinenému E. G. pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a iné na verejnom zasadnutí konanom 23. februára 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného E. G. proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 30. októbra 2014, sp. zn. 30T/28/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 9. decembra 2014, sp. zn. 5To/71/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného E. G. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 30. októbra 2014, sp. zn. 30T/28/2014, uznal obvineného E. G. za vinného v bode 1) z prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, v bode 2) z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona a v bode 3) z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na tom skutkovom základe, že

1) dňa 29. apríla 2013 v čase okolo 07.00 hod. na budove v novej časti Fakultnej nemocnice Trnava na ul. A. Žarnova č. 11 v Trnave, z ulice nasilu vytlačil uzamknuté plastové dvere vedúce do čakárne č. 0051, pričom dvere poškodil v oblasti uzamykania, vošiel do vnútra nemocnice, kde na dverách RTG pracoviska poškodil kľučku dverí, následne rozbil sklo o rozmeroch 100 cm x 67 cm na otvorených dverách, ktoré vedú z chodby do vestibulu nemocnice, prešiel do vestibulu nemocnice, kde poškodil dvojsklo okna o rozmere 106 cm x 48 cm, čím Fakultnej nemocnici Trnava spôsobil škodu vo výške 83,54 eur;

2) hoci mu bola Obvodným oddelením PZ Piešťany uložená pokuta nezaplatená na mieste blokom ev. č. 12015008 zo dňa 20. mája 2013 za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, napriek tomu dňa 22. júla 2013 v čase asi o 09.15 hod. v Piešťanoch na ul. Krajinskej na čerpacej stanici Shell odcudzil 2 ks tyčíniek protein, čím spôsobil

spoločnosti AGEES, s. r. o. Betlehemská 668/370, Krušovce škodu vo výške 2,92 eur;

3) dňa 7. augusta 2013 v čase asi o 06.30 hod. v úseku železničnej trate č. 120 medzi železničnou zastávkou Horná Streda a železničnou stanicou Piešťany, vo vlaku REx-736 na chodbe železničného vozňa držal v ruke svoj obnažený pohlavný úd a onanoval.

Za prečin v bode 1) mu okresný súd uložil podľa § 218 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťdeväť mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 1 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 24. júna 2013, sp. zn. 2T/163/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2013, sp. zn. 3To/99/2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Za prečiny v bode 2) a 3) mu okresný súd uložil podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere pätnásť mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 1 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil výrok o treste uložený obvinenému trestným rozkazom Okresného súdu Trnava z 21. novembra 2013, sp. zn. 2T/79/2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresný súd uložil podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť poškodenému - Fakultnej nemocnici Trnava, A. Žarnova 11, 917 75 Trnava, IČO: 00610381, náhradu škody vo výške 83,54 eur.

Obvinený E. G. sa po vyhlásení rozsudku vzdal práva podať odvolanie aj za osoby oprávnené podať odvolanie v jeho prospech (č. l. 220).

Napriek tejto skutočnosti obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktorý Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 9. februára 2019, sp. zn. 5To/71/2014, zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku ako podané osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený E. G. prostredníctvom pre dovolacie konanie zvolenej obhajkyne včas dovolanie, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho prostriedku obvinený, po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných, je toho názoru, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné, nakoľko ide o právoplatné rozhodnutie, je podávané oprávnenou osobou a na miestne príslušnom súde.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že v čase, keď nebol obvineným, orgány činné v trestnom konaní vykonali výsluchy svedkov (A. G., 4. júna 2013, č. l. 52-53; Z. I., 5. júna 2013, č. l. 54-55; poškodený K. G., 7. júna 2013, č. l. 45-51; A. G., 13. júna 2013, č. l. 56-57; MUDr. C. A., 24. júna 2013, č. l. 58-59), ktorých sa nezúčastnil, nebol o nich upovedomený a nemal možnosť svedkom klásť otázky. Dodal, že v tom čase nemal obhajcu a nevedel o tom, že môže žiadať, resp. by mohol žiadať, opakovať tieto vyšetrovacie úkony. Po vznesení obvinenia (24. júna 2013) pre spáchanie skutku uvedeného v bode 1) napadnutého rozhodnutia uvedení svedkovia neboli opätovne vypočutí, teda nemal možnosť v rámci výkonu jeho základných práv na efektívnu obhajobu v rámci trestného konania, byť prítomný pri ich výsluchu a primerane sa vyjadriť k ich tvrdeniam. Táto skutočnosť je podľa obvineného iba zvýraznená tou skutočnosťou, že v rámci podanej obžaloby je odvolávané iba práve na tieto výpovede svedkov a ďalej je konštatované, že i keď využil svoje zákonné právo nevypovedať, tak práve tieto výpovede svedkov ho majú dostatočne usvedčovať, teda výlučne iba výpovede svedkov vykonané v štádiu trestného konania, kedy nebolo voči jeho osobe vznesené

obvinenie, a teda zo svojej pozície nemohol efektívne vykonávať zákonom dané práva, ktoré náležia osobe v postavení obvineného, ktorým v danom čase nebol. Obvinený má za to, že takýto postup, ktorý predchádzal konečnému a napadnutému rozhodnutiu, bol protizákonný a upierajúci mu jeho základné práva v rámci trestného konania.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že nepovažuje právnu kvalifikáciu skutku v bode 1) za správnu, nakoľko ide podľa názoru obvineného o trestný čin spáchaný vlámaním, teda § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a to v štádiu pokusu, kde v zmysle príslušných ustanovení je daná trestná sadzba 0 až 2 roky trestu odňatia slobody. Zo samotného spisu je nepochybné, že už po začatí trestného stíhania nemali orgány činné v trestnom konaní ustálenú právnu kvalifikáciu konania obvineného, kedy toto bolo prvotne posudzované ako trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a následne ako prečin neoprávneného zásahu k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Ďalej uviedol, že zavinenie je založené na zložke rozumovej ako aj vôľovej, a kedy určitý skutkový stav javí znaky viacerých skutkových podstát trestných činov ako je tomu v jeho prípade, je podľa názoru obvineného potrebné vychádzať z úmyslu páchatel'a, teda z toho, čo chcel svojím konaním dosiahnuť. Vo vzťahu k tomu ako už obvinený uviedol, do objektu bližšie popísaného v rámci bodu 1) predmetného skutku, sa vlámal s úmyslom spáchať trestný čin krádeže, pričom v dokonaní tohto prečinu mu bolo zabránené zásahom polície. Podľa názoru obvineného však začal naplňať znaky skutkovej podstaty prečinu krádeže spáchanej vlámaním kedy toto konanie bezprostredne smerovalo k jeho spáchaniu. Keďže pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin, ku ktorému pokus smeroval, správne podľa obvineného mal byť skutok v bode 1) kvalifikovaný ako prečin krádeže vlámaním podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchaný v štádiu pokusu a súd mal pri ukladaní trestu vychádzať z trestnej sadzby, kedy páchatel'a je možné potrestať odňatím slobody až na 2 roky.

V závere uviedol, že kvalifikovaním skutku podľa § 218 ods. 2 ods. 3 písm. a) Trestného zákona s trestnou sadzbou 1 rok až 5 rokov bolo podľa obvineného v konečnom dôsledku rozhodnuté nezákonne, v rozpore s hmotnoprávnymi ustanoveniami a výrazne v jeho neprospech.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd po preskúmaní zákonnosti a dôvodnosti napadnutého výroku napadnutého rozhodnutia a postupu v konaní, ktorý rozhodnutiam predchádzalo rozhodol tak, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon, zrušil uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodoval.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže podľa prokurátorky ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánu činného v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby, k čomu v danom prípade podľa nej nedošlo. Obvinený mal v prípravnom konaní ustanoveného obhajcu JUDr. Juraja Gavalca, obvineným namietané výsluchy poškodeného a svedkov boli po vznesení obvinenia 7. januára 2014 zopakované a v obžalobe bol navrhovaný ich výsluch na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom k tomu, že na hlavnom pojednávaní 30. októbra 2014 urobil obvinený podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyhlásenie, že je vinný zo spáchania všetkých troch skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu, ktoré súd podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal a rozhodol, že sa dokazovanie v otázke viny nevykoná, nebol výsluch poškodeného a svedkov realizovaný. Vo vzťahu k obvineným uvedenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1

písm. i) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že v danom prípade obvinený svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

Z rozsudku okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu, ako aj z konania, ktoré im predchádzalo, je podľa prokurátorky zrejmé, že nie sú splnené žiadne z dôvodov dovolania uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku, a teda ani konkrétne dôvody dovolania, na ktoré obvinený poukazuje vo svojom dovolaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania v zmysle ustanovenia § 371 Trestného poriadku, a preto prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd dovolanie obvineného E. G. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné k veci najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby môžu podať dovolanie len vtedy, pokiaľ využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu prvostupňového súdu a bolo o ňom rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa k predmetnej veci vyplýva, že obvinený sa osobne zúčastnil hlavného pojednávania konaného 30. októbra 2019 (č. l. 218), na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Na tomto hlavnom pojednávaní obvinený urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania všetkých troch skutkov, ktoré po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku okresný súd prijal (č. l. 218). Vo vzťahu k výroku o vine tak obvinený v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania ani dovolania; v tomto prípade jedinou oprávnenou osobou na podanie dovolania je minister spravodlivosti, aj to len s možnosťou uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 12/2017].

Obvinený bol však oprávnenou osobou na podanie odvolania proti výroku o treste. Po vyhlásení rozsudku využil svoje právo vzdať sa možnosti podať odvolanie a prejavil tiež vôľu, aby toto právo využili aj osoby oprávnené podať odvolanie v jeho prospech. V dôsledku tohto postupu - napriek tomu, že obvinený po právne účinnom vzdaní sa práva podať odvolanie, toto podal - krajský súd nemal inú možnosť, ako postupovať podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku.

Tu je potrebné pripomenúť, že za využitie práva podať odvolanie proti rozsudku treba považovať iba situáciu, keď odvolací súd môže v dôsledku tohto riadneho opravného prostriedku uplatniť svoje oprávnenie podľa § 319 Trestného poriadku alebo podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku alebo rovnaké oprávnenie podľa § 321 Trestného poriadku s následným postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku alebo podľa odseku 3 tohto ustanovenia po uplatnení prieskumnej povinnosti podľa § 317 Trestného poriadku. Sem však nepatria prípady zamietnutia odvolania z formálnych dôvodov podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, kedy odvolací súd nemôže preskúmať napadnuté rozhodnutie, ani konanie, ktoré mu predchádzalo a jeho prieskumná povinnosť môže byť zameraná výlučne len na to, či existuje niektorý z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, ktorý bez ďalšieho znamená zamietnutie odvolania (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 48/2014-I).

Z citovaného rozhodnutia vyplýva, že v prípade, ak odvolací súd uznesením zamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, takýmto rozhodnutím nedôjde k splneniu podmienky prechádzajúceho podania odvolania, o ktorom bolo rozhodnuté, uvedenej v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pretože v týchto prípadoch ide o zamietnutie odvolania z čisto formálnych dôvodov, bez možnosti uplatnenia prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu. Predmetné odvolanie obvineného a naň nadväzujúce rozhodnutie krajského súdu preto s poukazom na vyššie uvedené nemožno považovať za využitie práva na podanie odvolania v zmysle § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku.

Vychádzajúc z uvedeného vo vzťahu k predmetnému prípadu možno konštatovať, že obvinený E. G. nesplnil podmienku dovolania podľa § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, a to využitie zákonného práva podať riadny opravný prostriedok. Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľnou vadou dovolania, ktorá má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.